

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

KLASA 21 (I)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 15. JUNA 1924

PATENTNI SPIS BR. 1982.

Dr. Erich F. Huth G. m. b. H. Berlin.

Uredjaj ritmičkog utjecaja na električne valove, proizvedene sa katodnim cijevima.

Dopunski patent uz osnovni patent broj 1563.

Prijava od 28. marta 1921.

Važi od 1. avgusta 1923.

Najduže vreme trajanja do 28. februara 1938.

Pravo prvenstva od 2. decembra 1919. (Nemačka).

Predmet izuma je jedno izoblikovanje uređaja zaštićenog glavnim atentom br. 1563.

Pokusi su pokazali, da može biti povoljno ako se u žice dovodnice uplivne cijevi umetne stanovitu samoindukciju. Razjašnjenje tome se ima možda u tome tražiti, što samoindukcija smanjuje više ili manje promjenljivu struju napetosti uplivne cijevi i uslijed toga se popravlja povratno djelujući faktor iste.

U slici 1 je (r) cijev koja proizvodi titraje kao na primjer u poznatom rasporedu bez povratnog spoja sa oscilatorom (u) između pomoćnih elektroda i katode te oscilatora za energiju (z) između katode i anode, a ova potonja može biti i antena sama. Bilo koji proizvodjač energije (q) je na poznati način rasporedjen preko jednog kondenzatora (k), u oscilatoru energije. Naprama izumu je sad taj kondenzator takov, da propušta visoko frekventne titraje sa otporom koji praktično ne dolazi u obzir, tako da je kratki spoj za visoko frekventne energije, prema ostalim strujnim krugovima koji nisu odredjeni za visoku frekventnu energiju a koji su priključeni na kondensatorove obloge.

Ove paralelne grane dotičnog kondenzatora su s jedne strane izvor energije, a druge otpor, koji je upliviše u željeznom ritmusu te prema izumu takodjer paralelni kondensatoru priključeni. Taj otpor bude

prikazan sa uplivom (b) od čije rešetkasti krug posredno ili neposredno može se govoriti, na primjer sa telefonom i čiji se otpor uslijed toga mijenja u ritmusu titraja govora.

Način djelovanja takovog rasporeda prikazuje se na slijedeći način: visoko frekventni titraji koji su proizvodjeni sa cijevi (r) u ovom rasporedu idu uvijek preko kondenzatora (k) i oscilatora i da ne mogu doprijeti do izvora energije ili do uplivne cijevi (b). Amplituda tih titrajućih valova mijenja se samo uslijed toga, što se mijenja napetost između katode i anode radi toga što je paralelno s tim oscilatorom energije pošiljača uplivna cijev ili otpor, koji je u željenom ritmusu promjenljiv, priključen na struju izvora i uslijed toga biva izazvan bolji ili slabiji kratki spoj cijevi, ili barem osjetljiva promjena napetosti iste. Bilo bi takodjer moguće priključiti paralelni otpor na izvor energije ma bilo koje drugo mjesto rasporeda. Važno je samo, da taj raspored kao i radna sposobnost izvora energije, veličina otpora te mijena otpora za vrijeme uplivanja budu tako odabrani, da se proizvede faktično mijene napetosti između glavnih elektroda pošiljača, i da u njem nastupe odgovarajuće mijene amplituda struje. Naravno je, da je efekat koji dopire u antennu, jedna funkcija napetosti i struje, i po tomu

su po uredjaju izuma uplivisane obje mjerodavne veličine.

Glavna prednost koju izum pruža leži u tome, da se elastični odnosi vanjskih oscilatora pošiljača, koji bitno sudjeluju kod proizvodne energije, ne mijenjaju ni kod utjecanja, tako da nema bojazni, da bi se titraji prekinuli, i da je prenešeni zvuk glasa čist.

Da se u slučaju potrebe sprijeći povratno djelovanje utjecanja na sami izvor, dakle da se odstrane kakve neželjene, trome mijene napetosti kod istoga, može se predviđjeti i drugim, zato odgovarajućim sredstvima. Za bolje razumjevanje loga prikazan je u slici 2 nešto udešeni raspored. Pošiljačeve cijevi (r) i uplivne cijevi (b) spojeni su s jedne strane paralelno sa kondensatorom (k), a s druge strane sa polovima izvora napete struje. U jednoj od žica vodnica ove potonje priključeno je „reaktivno klupko“ (d) koja spriječava ulazak bilo kojih mijena napetosti k uplivnoj cijevi (b) u strujnom ogranku izvorne energije. Stim se poluči, da napetost, a sa tom i struja koja teče iz izvorne energije ostane praktično konstantna, i da tome nastane razgraničenje te struje na obje paralelno postavljene cijevi (r) i (b). Pošiljna energija će biti uslijed toga uplivisana u glavnom samo uslijed promjene jednog faktora od efekta, naime struje, i po tome se postiže daljna prednost, da karakteristika cijevi nije uplivisana uslijed promjene napetosti između glavnih elektroda.

Temeljne prednosti izuma sastoje se unatoč prednjeg u tome, što uplivom cijevi (b) ne uplivisu u nikojem pogledu na električne vrijednote oscilatora koji sudjeluju na proizvodnji visine frekvencije jer je praktični kratki spoj cijevi (b) u pogledu na puteve za visoko frekventno energijo sa kondensatorom označen.

Kondensator (k) mora pokrajni spoj praktično kratko spajati, njegov otpor u

razmjeru s onim od pokrajnog spoja mora biti tako neznatan, da bilo koji veći dio visoko frekventne energije, ne će ići preko pokrajnog spoja.

Kako su pokusi pokazali, nemora pokrajni spoj nipošto posjedovati istu otpornu vrijednost ili iste sposobnosti na rad kao posiljačeve cijevi ili njegov agregat. Isto tako su pokusi medju ostalim pokazali da je dovoljno ako pokrajni spoj ima samo jedan dio sposobnosti za rad od posiljačevih cijevi.

Patentni zahtjevi:

1. Uređaj prema glavnome postupku, naznačen time, što postoji u željenom ritmu kolebajući pokrajni spoj sa cijevi, koja proizvodi titrare ili sa agregatom a leži izvan puta proizvedene visoko frekventne energije.

2. Uredjaj prema zahtjevu 1., naznačen time, što je „uplivni pokrajni spoj“ priključen paralelno na kondensatoru, koji opet leži u oscilatoru visoke frekvencije, izvan oscilatora, koji su potrebni za podržavanje titraja, i prikazuje praktično brezotporni put samo za visoko frekventne energije.

3. Uredaj prema zahtjevu 1. ili 2., na-
značen time, što pokrajni spoj koji je u
željenom ritmu uplivisan, predstavlja i
za posljednje cijevi pokrajni spoj za izvor
energije ili pak samo za njega samog.

4. Uredaj prema zahtjevu 1. ili slijedećim naznačen sredstvom, na primjer reaktivnim klupkom u dovodnicama k posiljnom uredaju koji praktično zapriječuju povratno djelovanje mijena pokrajnog spoja na napetost izvora energije, tako da pokrajni spoj određuje posredno strujne amplitude, koje dopiru u posiljne cijevi.

5. Uredjaj prema zahtjevu 1. ili slijedećim zahtjevima, naznačen uporabom katodnih cijevi kao pokrajnjim spojem, na kojega se može uplivati.

Fig. 1.

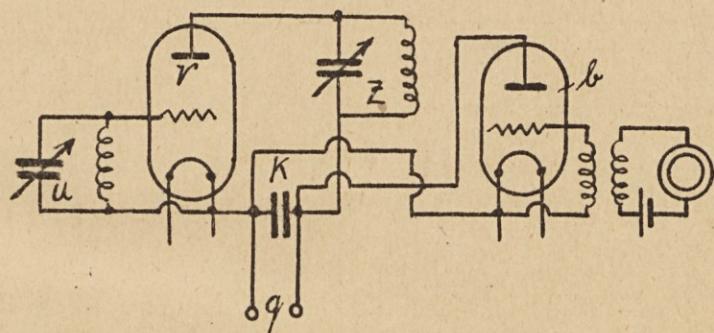

Fig. 2.

